

Ваша дитина в початковій ШКОЛІ

Поради для батьків

Передмова

Шановні батьки,

Ваша дитина збирається йти до школи. Обміркуйте це! Нові друзі, нове місце, нові звуки, нові правила, більше людей; це зовсім новий світ. Це перший день. Кожен шкільний день після цього стане частиною нового світу дорослішання, навчання та зростання.

Сподіваємося, що ця публікація допоможе вам зрозуміти принципи сучасної початкової школи та її діяльності. Учителі початкових класів вважають, що обмін інформацією щодо повсякденної роботи початкової школи є першим кроком у побудові партнерських відносин між батьками та вчителями. По всій країні вчителі тісно співпрацюють з батьками і визнають важливість повної участі батьків у діяльності початкової школи та їх інформування про саму школу. Це практичний приклад партнерства школи та сім'ї.

Сподіваємося, що цей буклет буде вам корисним.

Джон Бойл
Генеральний секретар
Ірландська національна організація
вчителів

Оновлено в серпні 2022 р.

Ірландська національна організація вчителів
35 Парнелл Сквер
Дублін 1
D01 ET35

Web: www.into.ie
Email: info@into.ie
Тел.: (01) 804 7700

Cumann Múinteoirí Éireann
35 Cearnóg Parnell
Baile Átha Cliath 1
D01 ET35

Gréasán: www.into.ie
Ríomhphost: info@into.ie
Guthán: (01) 804 7700

Зміст

З дому до школи	1
Допомога у підготовці вашої дитини до навчання	2
Підготовка до школи	13
Контроль режиму дня молодшого школяра	15
Навчальна програма	16
Діти з особливими потребами в навчанні	18
Перший день	19
Шкільний день	21
Навчальний рік 2022-2023	22
Відвідування школи	23
Допомога зі шкільною формою та підручниками	24
Здорове харчування	25
Здоров'я та гігієна	31
Булінг	34
Міжкультурність	38
Домашнє завдання	40
Спілкування у форматі сім'я-школа	42
Дирекція школи	43
Для тих, хто прибув в Ірландію нещодавно	44

З дому до школи

З народження діти навчаються природним шляхом і у процесі побутової взаємодії зі своїми батьками та навколишнім світом. У школі діти почнуть читати і писати у власному ритмі. Як вони починають ходити і розмовляти у різному віці, так само почнуть читати і писати, коли будуть до цього готові.

Діти не обов'язково повинні вміти читати чи писати перед тим, як йти до школи. Набагато важливіше, щоб вони з нетерпінням чекали початку шкільного життя.

Діти зазвичай йдуть у початкову школу у чотири-п'ять років. Усі діти мають право на безкоштовну початкову та після дошкільну освіту.

Початкова школа, або національна школа, зазвичай складається з молодшого і старшого класів, після яких йдуть 1-6 класи. Існує багато різних типів початкових шкіл, і батьки можуть вибрати школу, яка, на їхню думку, найкраще підходить їхній дитині.

Ви повинні перевірити, чи є вільні місця, але будьте готові, що у школі може бути список очікування або місця для вашої дитини наразі не буде. Дізнайтеся інформацію про інші школи у вашому районі та зв'яжіться з ними, щоб знайти місце.

Ресурси

- ✘ National Council for Curriculum and Assessment
www.ncca.ie/en/primary
- ✘ Department of Education
www.bit.ly/3rGg12M
- ✘ Citizens Information
www.citizensinformation.ie

Допомога у підготовці вашої дитини до навчання

- ✎ **Позитивне ставлення** – важливо створити позитивне ставлення до навчання. Якщо у дітей є таке ставлення, то вони намагатимуться включитися в процес навчання.
- ✎ **Допитливість** – природна допитливість дітей є основним елементом у навчанні. Позитивні відповіді заохочують дітей ставити ще більше запитань.
- ✎ **Впевненість у собі** – якщо діти впевнені у своїх здібностях, то вони будуть охочіше братися за нові завдання.
- ✎ **Слухання** – слід заохочувати дітей розвивати гарні навички слухання. Інструкції та вказівки є важливою частиною шкільного життя, тому діти повинні вміти добре слухати.
- ✎ **Взаємодія з іншими** – діти повинні навчитися ключовим навичкам, наприклад, як ділитися та виконувати дії по черзі. Їм також необхідно навчитися поважати інших людей та усвідомлювати їх почуття.
- ✎ **Самостійність** – щоб брати участь у шкільному житті, діти повинні мати хороший рівень самостійності.

Наведені нижче поради допоможуть вам розвинути у вашої дитини нові навички:

Гра

Діти навчаються під час гри, тому слід їм надавати багато можливостей:

- ✎ **Розіграйте ролі** – вдавайте, що дитина - це хтось інший. Діти люблять вдавати, ніби вони медсестри, лікарі, матері, батьки чи продавці, і все це допомагає їм в говорінні.
- ✎ **Грайте з предметами** – піском, водою, пазлами, коробками та кубиками, а також іншими іграшками.
- ✎ **Грайте у рухливі ігри** – ігри з м'ячем, стрибки або «доганялки».

Ретельно вибирайте **іграшки**. Діти повинні мати кубики для конструювання, прості пазли або базові конструктори. Заохочуйте їх будувати та використовувати різноманітні випадкові предмети, такі як паперові тарілки, використані пакети, картонні коробки або коробки для яєць.

Мовлення

Важливість мовлення в процесі здобуття освіти важко переоцінити. Мовлення має важливе значення для розвитку читання та письма і є важливою частиною соціального та емоційного розвитку дітей. Розвиваючи мовленнєві навички вашої дитини, заохочуйте її до наступного:

- Слухати
- Пояснювати
- Розповідати
- Говорити
- Ставити запитання
- Переказувати

Слухайте дітей і заохочуйте їх до розмови. Дайте їм час пояснити або описати вам події. Не перебивайте, навіть якщо знаєте, що вони збираються сказати. Розмовляючи з дитиною, не скупіться на слова. Не застосовуйте дитячий стиль розмови.

Види діяльності, яка може сприяти розвитку мовлення, зокремає:

- Заохочуйте дитину називати предмети в кімнаті чи у іншому місці, які мають певний розмір, форму чи текстуру:
  - Якої форми книга на полиці?
  - Який на дотик килим?
- Попросіть дитину описати конкретний випадок:
  - Що ти сьогодні бачив/бачила у зоопарку?
  - Що сталося сьогодні на прийомі у стоматолога?

- /// Попросіть дитину класифікувати предмети:
  - назви всю їжу, яка є на столі;
  - назви усі овочі, які є у холодильнику;
  - назви усі продукти у холодильнику, які не є овочами.

- /// Допоможіть своїй дитині використовувати навички мовлення в процесі обмірковування різних ситуацій:
  - Чому ти одягаєш пальто в холодну погоду?
  - Чому в теплу погоду потрібно наносити сонцезахисний крем?

- /// Допоможіть своїй дитині використовувати навички мовлення для опису минулих, теперішніх і майбутніх подій:
  - Що ти будеш робити, коли підеш на дитячий майданчик?
  - Що відбувається, коли ми йдемо в супермаркет?

- /// Заохочуйте дитину висловлювати свої почуття:
  - Що ти відчував/відчувала, коли помер твій песик?

- /// Використовуйте мовлення у реагуванні на різноманітні ситуації:
  - Що б ти зробив/зробила, якби бабуся дала тобі багато грошей?

Допомагайте дітям використовувати навички мовлення для того, щоб вирішувати проблеми, давати вказівки, розповідати вам про події, які трапилися з ними протягом дня.

- ✍ Вірші та загадки є хорошим способом стимулювання мовленнєвого розвитку.
- ✍ Читаючи своїй дитині, ви також сприяєте її мовленнєвому розвитку.

Ірландська мова, і як мова, і як предмет, найчастіше є новою для дітей, які йдуть у школу. Час від часу вживайте у своєму мовленні слова або короткі речення ірландською, щоб допомогти познайомити дітей з цією мовою. Це допоможе їм оволодіти другою мовою. Знайомство з такими виразами, як «*más é do thoil é*» (будь ласка), «*go raibh maith agat*» (дякую) і «*maith an cailín/buachaill*» (хороша дівчинка/хлопчик) або «*maith thú*» (молодець) стане їм у пригоді в школі.

Допоможіть своїй дитині навчитися розрізняти **кольори**. Це також можна досить легко вивчити ірландською мовою, оскільки це лише терміни з одного слова, такі як «*dearg*» (червоний), «*buí*» (жовтий) або «*bán*» (білий).

Діти, для яких **англійська мова є додатковою**, потребують багато практики та повторень. Заохочуйте їх переглядати дитячі програми по телевізору, вивчати дитячі вірші, використовувати англійську мову під час гри з друзями та маркувати речі по дому англійською (наприклад, *fridge* (холодильник), *cup* (чашка), *plate* (тарілка)).

Діти вивчають свою першу мову вдома, і важливо, щоб діти розвивали свої мовленнєві навички рідною мовою вдома. Дослідження показують, що в учнів, які не розмовляють англійською, часто починається «період мовчання» з початком навчання у школі. Це може бути викликано тим, що дитина раптом опиняється в середовищі іншої мови, іншого оточення та інших людей. Оскільки мовленнєві навички передаються, діти поступово вивчатимуть та освоюватимуть нову мову в школі.

У школі може бути вчитель, відповідальний за мовну підтримку. Це потрібно уточнити безпосередньо у школі вашої дитини.

Читання

Регулярно читайте дитині. Це прищеплює любов до книг і пробуджує інтерес до читання, що стає досвідом навчання на все життя. Переконайтеся, що читання приносить задоволення. Не затягуйте читання, коли ваша дитина втратила інтерес – найкраще підійдуть короткі приємні історії.

Знову ж таки, читання дітям ірландською чи англійською мовами може мати позитивний результат при офіційному знайомстві з другою мовою та полегшить її вивчення. (Пам'ятайте, щоб було просто!)

Зверніть увагу на процес читання, наприклад, тримання книги та гортання сторінок. Коли ви читаєте зліва направо, нехай ваш палець проходить під словами. Головний інтерес у дитини викличуть картинки, тому дайте час, щоб їх розглянути та обговорити.

Спонукайте дитину повторити те, що сталося в історії, та розповісти про її улюблений момент. Грайте у гру «що, на твою думку, трапилося б, якби...?», або «Що б ти зробив/зробила, якби ти був/була...?»

Якщо ваша дитина володіє англійською як другою мовою, важливо вибрати відповідний матеріал для читання. Зверніться за порадою до своєї школи.

Письмо

Маленьким дітям необхідно розвинути правильні м'язи рук, перш ніж вони зможуть почати писати належним чином. Ви можете допомогти цьому, заохочуючи дітей виконувати дії, пов'язані з руками, наприклад, малювати, різати папір або ліпити з пластиліну.

Ви можете дати дітям:

- ✎ Великі аркуші паперу та товсті кольорові олівці для писання, малювання, розфарбовування, обведення або копіювання;
- ✎ Ножиці для різання паперу (обов'язково використовуйте безпечні для дітей ножиці);
- ✎ Ігри, які передбачають розливання, перемішування, змішування або розкачування (тісто);
- ✎ Ляльки чи м'які іграшки з одягом, який можна застібати на ґудзики, шнурувати, застібати за допомогою блискавки та зав'язувати;
- ✎ Заохочення самостійно одягатися.

Дозвольте дитині користуватися тою рукою, якою їй зручно від природи. Якщо дитина лівша, це не спричинить жодних проблем у школі!

Математика

Ви можете допомогти своїй дитині дізнатися про деякі поняття, які їм знадобляться на уроках математики в школі. Дозвольте дитині допомогти сортувати столове приладдя, накривати на стіл, рахувати потрібну кількість ложок та виделок. Дозвольте дитині допомогти розділити солодощі між друзями. Допоможіть дитині сортувати та підбирати предмети за наступними ознаками:

- ✎ **Розмір** – покладіть усі маленькі предмети в коробку;
- ✎ **Форма** – покладіть усі круглі предмети на стіл;
- ✎ **Колір** – покладіть усі червоні предмети на стілець;
- ✎ **Текстура** – покладіть усі гладенькі предмети в коробку;
- ✎ **Функція** – зберіть усі предмети, що котяться;
- ✎ **Матеріал** – зберіть усі дерев'яні предмети.

Використовувати ірландські числівники легко, оскільки, як і кольори, вони позначаються одним словом, наприклад «aon» (один), «dó» (два) або «trí» (три).

Заохочуйте дитину збирати предмети під час прогулянки — черепашки, шишки, гальку, горішки та пір'я. Їх можна використовувати для гри — сортувати та групувати. Також спробуйте збирати з дитиною гудзики, значки або кришки, а також інші дрібні речі по всьому дому.

Використовуйте слова, які допоможуть дитині зрозуміти поняття «більше», «менше», «той самий», «несхожий», «довший, ніж», «коротший, ніж» та інші корисні порівняння.

Упевненість та самоповага

Якщо діти впевнені в своїх здібностях та можливостях, вони більш охоче погоджуватимуться вирішувати складні задачі. Батьки можуть допомогти своїм дітям розвинути самоповагу, звертаючи увагу на їхні здібності, таланти, інтереси та навички. Хваліть дітей часто та давайте їм можливість демонструвати свої здібності.

Похвала та заохочення формують поведінку та спонукають до навчання. Коли дитину хвалять, вона розуміє, що є особливою, може пишатися своїми досягненнями та розуміти, в чому вона є талановитою та здібною. Якщо батьки дивляться на свою дитину позитивно, вони і себе бачитимуть через позитивну призму. Коли діти розуміють, що батьки схвалюють їхні дії, рівень самоповаги дітей росте.

Які слова допоможуть розвинути самоповагу дитини

Дуже важливим для розвитку самоповаги у дитини є те, які слова використовують батьки. Протягом дня батьки багато разів взаємодіють із своїми дітьми, реагують на їхню поведінку та оцінюють її. Результат позитивний, якщо діти оцінюються мовою самоповаги.

Оцінка дитини має три компоненти:

- /// Опис поведінки.
- /// Реакція батьків на поведінку.
- /// Визнання почуття.

Важливо підкреслити різницю між цінністю дитини та її поведінкою. Іншими словами, дитина хороша не тому, що прибрала на кухні, або погана, тому що розлила молоко на килим.

Дитина хороша, тому що вона особлива для батьків, які її люблять та піклуються про неї. З опису їхньої поведінки діти отримують точну картину того, як їхні дії впливають на інших, і вони не плутають свою поведінку з власною цінністю як людини.

В наступних прикладах показано, як можна використовувати **мову самоповаги** для виправлення поведінки дитини. «Я бачу, що на підлозі в кухні розкидані книжки та іграшки» (опис поведінки). «Ми будемо обідати, коли в кухні буде чисто» (причина змінити поведінку). «Я знаю, що ти втомився та хочеш їсти» (визнання почуття) «Я хочу, щоб іграшки були прибрані, а книжки стояли на полицях» (висловлення очікування). Це пряма і зрозуміла комунікація, без слів, що можуть підірвати самоповагу дитини.

Варто використовувати слова, що сприяють появі самоповаги у дитини, оскільки діти реагують позитивно, коли їм називають причини, чому вони мають змінити поведінку.

Якщо дитина бере участь у **щоденних справах удома**, вона почуватиметься впевненою у школі. Постійно повторюючи «не чіпай», ви кажете «не вчись». Якщо дитина відчуває, що ви в ній упевнені, вона відчуватиме, що зможе досягти будь-чого.

Ресурси

- ✎ Департамент освіти
www.bit.ly/3rGg12M
- ✎ Державна рада з навчальних програм та атестацій
www.ncca.ie/en
- ✎ Schooldays (Шкільні дні)
www.schooldays.ie
- ✎ Національний батьківський комітет
www.npc.ie
- ✎ Help my Kid Learn
www.helpmykidlearn.ie
- ✎ Handwriting for Kids (Письмо для дітей)
www.handwritingforkids.com
- ✎ Read Today (Читай сьогодні)
www.readtoday.com
- ✎ Служби розміщення для міжнародного захисту (IPAS)
www.bit.ly/3rDjVcC
- ✎ Jesuit Refugee Service Ireland (Єзуїтська служба у справах біженців)
www.jrs.ie
- ✎ Early Childhood Ireland
www.earlychildhoodireland.ie
- ✎ Literacy Association of Ireland (Просвітницька асоціація Ірландії)
www.literacyireland.com
- ✎ Children's Books Ireland (Ірландські книги для дітей)
www.childrensbooksireland.ie

Підготовка до школи

Час, коли дитина йде до школи, може бути неспокійним як для неї самої, так і для батьків. Перебування в одній кімнаті з 30 іншими дітьми та одним дорослим — це щось абсолютно нове для дитини. Батьки можуть допомогти зменшити рівень тривоги і для себе, і для дитини, готуючи її до школи. Підготовка має початися за декілька місяців до початку школи і вона має бути поступовою.

Що може допомогти:

- ✎ **Відвідування школи.** Зустріньтеся із директором та вчителями дитини. Покажіть дитині школу, роздягальню, класну кімнату, де знаходиться туалет і шкільний майданчик.
- ✎ Розкажіть дитині про **свої шкільні роки**. Якщо у вас немає веселих історій про перший день у школі, вигадайте хоча б одну!
- ✎ Розкажіть, як важливо заводити друзів та брати участь у нових видах діяльності. Але не прикрашайте занадто шкільне життя. Розкажіть про школу спокійно, як про звичайну річ.
- ✎ Представте свою дитину іншим дітям, запросіть їх у гості на вихідні, якщо це можливо. У перший день вашій дитині важливо побачити **знайомі обличчя**.
- ✎ **Діти повинні вміти** одягати, знімати та вшати верхній одяг, користуватися туалетом та змивати за собою, мити руки та складати кольорові олівці й розмальовки. Пограйте в школу зі своєю дитиною. Нехай дитина складає речі в портфель та виймає їх із портфеля, відкриває та закриває ланч-бокс.
- ✎ Навчіть дитину користуватися носовичком або серветкою, ділитися іграшками та робити речі по черзі.
- ✎ Пришійте на **одяг та речі** дитини бирки, які допоможуть їй відрізнити свої речі від чужих.

- ⌘ Повернутися до змісту
- ⌘ Дитина має знати свою **домашню адресу**. Повідомте в школу ім'я та номер телефону контактної особи на випадок, якщо вас не буде вдома. Розкажіть дитині про таку особу.
- ⌘ Дозвольте своїй дитині **робити речі самостійно**.
- ⌘ Підтримуйте впевненість дитини в собі — дозволяйте їй одягатися самій. Приділяйте цьому час вранці.
- ⌘ Не критикуйте, якщо дитина робить щось так, як вам не подобається, наприклад, не так застібає ґудзики або криво зав'язує краватку.
- ⌘ **Хваліть її за зусилля** кожного разу, коли це можливо.

Контроль режиму дня молодшого школяра

Діти не можуть бути самостійними, якщо вони не можуть упоратися з речами, які ви їм дали. Подумайте, що може знадобитися вашій дитині протягом дня в школі:

- ✎ Якщо дитина не вміє зав'язувати **шнурки**, а їй потрібно **перевзуватися**, наприклад, для уроку фізкультури, швидко та самостійно вона це може зробити, якщо її взуття матиме застібки-липучки.
- ✎ Поставте собі запитання, чи може дитина впоратися із **одягом** самостійно. Можливо, краще вибрати одяг із застібками-блискавками. Дитині може бути легше впоратися зі штанами з **еластичним** поясом, ніж із блискавками чи ґудзиками.
- ✎ Якщо дитина бере з собою **обід**, використовуйте ланч-бокси та пляшки, що легко відкриваються. Напої у паперовій упаковці відкриваються легше та є безпечнішими, ніж пляшки. Також переконайтеся, що шкільний портфель може це все вмістити.
- ✎ Також подумайте, яким має бути сніданок. Якщо, наприклад, дитина хоче принести до школи апельсини, покладіть їх очищеними. Йогурти краще давати густі, це дозволить уникнути розлиття.
- ✎ Намагайтеся будити дитину трохи раніше, щоб її ранок був спокійнішим.

Навчальна програма

Навчальна програма у початковій школі розроблений з метою задоволення різних освітніх потреб сучасних дітей. Особлива увага в плані приділяється дитині та її освіті. Навчальна програма враховує унікальність кожної дитини і спрямований на розвиток потенціалу дітей у повному обсязі. Програма передбачає велику кількість видів навчальної діяльності, які допомагають дітям отримувати ті чи інші знання та здобувати навички, які сприятимуть їхньому розвитку на всіх етапах..

Цілі навчальної програми:

- /// Розвинути потенціал кожної дитини в повному обсязі;
- /// Спонукаати любити вчитися; та
- /// Допомогати дітям розвивати навички, які вони використовуватимуть протягом життя.

Ресурси

- /// National Council for Curriculum and Assessment
www.bit.ly/3pydDZ0
- /// Curriculum Online
www.curriculumonline.ie/Primary

Навчальний план початкової школи

Мова

- ✎ Ірландська мова
- ✎ Англійська мова

Математика

Фізична культура

Соціологічна, Екологічна та Наукова Освіта

- ✎ Історія
- ✎ Географія
- ✎ Природничі науки

Суспільство, людина та Здоров'я

Мистецька освіта

- ✎ Образотворче мистецтво
- ✎ Музика
- ✎ Театральне мистецтво

Примітка: Уроки релігії та етики проводяться за розпорядженням керівників окремих шкіл.

Діти з особливими потребами в навчанні

Усі школи мають додаткові умови для навчання дітей із особливими потребами в навчанні. Такі умови залежать від спеціалізації школи.

У школах, до яких зараховуються діти з особливими потребами в навчанні, також є спеціалісти по роботі з дітьми з особливими потребами.

Психологи Національної психологічної служби для системи освіти (NEPS), та радники Національної ради зі спеціальної освіти (NCSE), співпрацюють з учителями та організаціями, що надають освітні послуги дітям із особливими потребами, надають поради та підтримку в школах. Батьки дітей із особливими потребами в навчанні повинні обговорити потреби своїх дітей із директором школи.

Національна рада зі спеціальної освіти надає допомогу і батькам також.

Ресурси

- /// Department of Education
www.bit.ly/3loSLME
- /// Citizens Information
www.bit.ly/31u3yo1
- /// National Council for Special Education
www.ncse.ie/for-parents

Перший день

Внаслідок розповсюдження COVID-19 школи будуть дещо іншими цього року. У вашій школі повідомлять про те, як і коли приводити дитину до школи, коли забирати її, що очікувати в класі та надворі, а також які протоколи та види діяльності можуть бути запроваджені з метою забезпечення безпеки дітей у школі.

Дуже важливо завчасно організувати зручний розпорядок дня. Перевірте готовність форми та портфеля на ранок. Робіть це спокійно, не змушуйте дитину занадто збуджуватися або тривожитися перед сном. Вранці дайте дитині багато часу на одягання, вмивання та сніданок. Дуже важливо, щоб дитина прибула до школи до початку уроків, оскільки вона може боятися заходити в клас, коли урок вже почався. Якщо ви засмучені в цей важливий день, не показуйте цього. Залиште дитину з вчителем та скажіть їй, що ви повернетесь у відповідний час, щоб її забрати. Якщо дитина засмучена, довіртеся вчителю. Він має досвід і знає, як заспокоїти стурбовану дитину. Іноколи дитину може заспокоїти маленька іграшка з дому. У школі дитина зустрине багато інших дітей. Це можуть бути її друзі з сусіднього району, або колишні однокласники з попередньої школи. Будуть також і нові обличчя. Дуже важливо прийти вчасно, щоб забрати дитину зі школи. Діти засмучуються, коли бачать, що інших дітей забирають, і відчують себе покинутими.

Адаптація дітей до шкільного життя та режиму потребує деякого часу. Не слід очікувати забагато надто швидко. Поговоріть із дитиною про те, що відбувалося і дозвольте розказати це їй так, як вона захоче. Якщо ви запитаете «Що ти сьогодні вивчив?», скоріше за все, ви почуєте «Нічого!» Робота з маленькими дітьми — це, переважно, якась фізична активність, тому діти не розуміють навчання так, як дорослі. Але якщо ви спитаєте «Що ти робив?», «Ти співав?», «Ти малював?», ви, скоріше за все, почуєте відповідь.

Якщо ви відчуваєте, що дитина переживає про щось, що стосується школи, поговоріть із вчителем.

Ваша дитина буде втомлена після школи та інколи може спати протягом години або більше після повернення до дому. Важливо встановити режим, організувати спокійну діяльність перед сном та раніше відправляти дитину спати.

Справляємося з емоціями

- ✎ Говоріть із дитиною, розкажіть, що відбуватиметься, коли настане важливий день.
- ✎ Заохочуйте дитину розмовляти з вами про свої страхи та робіть усе можливе, щоб заспокоїти її.
- ✎ Перший день у школі буде емоційним для усіх вас — дозвольте дитині плакати.
- ✎ Не залишайтеся занадто довго в класі, п'ять хвилин буде достатньо!
- ✎ Поясніть дитині, що вам потрібно йти і що ви скоро повернетесь.
- ✎ Переконайтеся, що ви можете завчасно прийти забрати дитину, оскільки вона може переживати, якщо не побачить вас після уроків.
- ✎ Спочатку вам може бути корисною допомога інших батьків.

Шкільний день

Тривалість шкільного дня в початковій школі — п'ять годин і 40 хвилин. Приблизно об 11.00 маленька перерва, велика перерва — о 12.30. Тривалість шкільного дня може бути меншою на годину для дітей молодшого шкільного віку. Переконайтеся, що ви знаєте години відкриття та закриття школи та перевіряйте, коли школа закривається. Батьки повинні брати на себе відповідальність за своїх дітей, коли дітям необхідно піти додому під час уроків.

Батьки мають знати, що інколи нещасні випадки трапляються також із дітьми, які знаходяться під ретельним наглядом. Це може статися і вдома, і в школі. У разі нещасного випадку в школі вчителі будуть діяти професійно та піклуватимуться про вашу дитину.

Часто вчителі відмічають, що батьки дезінформовано щодо питання компенсації за пошкодження внаслідок нещасного випадку. Автоматичне право на компенсацію за нещасний випадок у школі не передбачається, так само, як і у разі нещасного випадку вдома чи в будь-якому іншому місці.

Шкільний рік

Шкільний рік у навчальній школі має **три семестри**. Перший семестр триває з кінця серпня / початку вересня до Різдва, другий семестр триває з початку січня до кінця березня / квітня (до Великодня), третій семестр триває від Великодня до кінця червня. Щоб уникнути проблем для сімей, перериви в навчанні під час Різдва, Великодня та проміжних канікул протягом першого та другого семестру було стандартизовано.

Навчальний рік 2022/23

Жовтень 2022 р. — проміжні канікули. Школи зачинені від понеділка, 31 жовтня, до п'ятниці, 4 листопада 2022 року включно.

Різдво у 2022 році. Усі школи зачинені в середу, 21 грудня 2021 року, це останній день шкільного семестру. Школи будуть відкриті в четвер, 5 січня 2023 року.

Лютий 2023 р. – проміжні канікули. Усі початкові школи будуть закриті у четвер, 16 лютого, і у п'ятницю, 17 лютого 2023 р. (У початковій школі можуть додатково виділити будь-які три дні та продовжити канікули на період до п'яти днів від понеділка, 13 лютого до п'ятниці, 17 лютого 2023 року включно).

Великдень у 2023 році. Усі школи зачинені в п'ятницю, 31 березня 2023 року, це останній день шкільного семестру. Усі школи будуть відкриті в понеділок, 17 квітня 2023 року.

Крім цього, школи можуть за потреби виділити декілька днів для продовження канікул. Зазвичай кожна школа складає перелік днів, коли вона закривається на канікули або з інших причин. Батькам надається копія такого переліку. Якщо школа має веб-сайт, ви можете дізнаватися актуальну інформацію щодо закриття, коротких днів та іншого. Якщо школа має несподівано закритися або закінчити шкільний день раніше, вашій дитині повідомлять про це в школі заздалегідь. Перевіряйте наявність таких повідомлень у портфелі своєї дитини **кожного дня**.

Ресурси

- Department of Education
<https://bit.ly/DESchoolCalendar>
- School Days
www.bit.ly/2ZZfehV
- INTO school year planner
<https://bit.ly/3bSKghd>

Відвідування школи

Згідно з **Законом про освіту населення** 2000 року ви повинні забезпечити Регулярне відвідування школи вашою дитиною. Якщо дитина не може прийти до школи з будь-якої причини, ви повинні надати письмове повідомлення та пояснити, чому дитина не з'явилась у школі.

Школа повинна повідомити **Службу з забезпечення освіти населення**, якщо вашої дитини немає у школі протягом більше ніж 20 днів. З вами може зустрітися співробітник Служби, щоб обговорити, як забезпечити регулярне відвідування школи вашою дитиною.

Хоча й дуже рідко, але батьків можуть змусити прийти до суду та можуть оштрафувати/ув'язнити, якщо вони не співпрацюють із співробітником Служби та не забезпечують відвідування школи дитиною.

Ми наполегливо рекомендуємо не забирати дитину зі школи на канікули. Навіть якщо дитини не буде в школі протягом короткого часу, вона пропустить дуже важливі заходи. Після повернення їй може бути важко виконати всю роботу, яку вона пропустила.

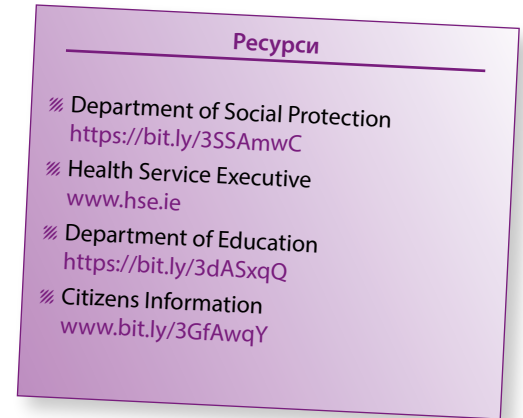

Допомога зі шкільною формою та підручниками

У більшості шкіл правила прийому вимагають носіння форми. Коли це можливо, школа зазначає, що одяг має бути нефірмовим. Якщо ви не можете собі дозволити купувати шкільну форму, ви маєте право на отримання допомоги від **Міністерства соціального захисту**. Ви можете скористатися **допомогою для купівлі шкільного одягу та взуття** для дітей.

Також надається допомога у разі купівлі шкільних підручників. **Департамент освіти** має кошти для надання допомоги у разі купівлі книжок. Цією допомогою можуть скористатися сім'ї, які опинилися у скрутному фінансовому стані через безробіття або хворобу, а також самотні батьки, великі сім'ї та ті хто мають такі проблеми, як зловживання алкоголем. Більше про різні види допомоги можна дізнатися на www.bit.ly/3oZ9vCw.

У багатьох школах також запроваджено систему оренди книжок, яка дозволяє батькам орендувати підручники для дітей на конкретний навчальний рік.

Здорове харчування

Діти формують харчові звички від раннього віку, тому дуже важливо спрямувати їх на правильний шлях. Хороша дієта, достатня кількість сну та фізичні вправи є необхідними для росту дитини. Вранці приділяйте достатньо часу на здоровий сніданок дитини. Ретельно продумуйте, яким буде другий сніданок у школі. Краще дати дитині сандвічі та фрукти, ніж солодощі та тістечка. У деяких школах запроваджено правило «без солодощів». У такому разі ви маєте виконувати це правило і пояснити його простими словами своїй дитині. Шкільна програма передбачає освіту в сфері здоров'я. Дітей заохочуватимуть вибирати здорову їжу. Намагайтеся також вибирати здорову їжу, щоб не було конфліктів між вами і дитиною.

Харчові звички, набуті в школі, впливатимуть на здоров'я вашої дитини в майбутньому. Дуже важливо включати в раціон різноманітні поживні продукти від самого початку — дитина буде рости здоровою.

Інколи шкільний сніданок містить замало клітковини та забагато жиру та цукру. Якщо ви хочете змінити харчові звички вашої дитини, краще робити це поступово. Почніть замінювати солодощі або тістечка шматочками свіжих фруктів один раз на тиждень, це буде більш здоровий обід, корисніший для зубів. Потім робіть це два, три та чотири рази на тиждень і згодом протягом усього шкільного тижня.

Харчова піраміда допоможе вам вибрати для своєї дитини здорову та різноманітну дієту.

The Food Pyramid

Not a food for good health.

Foods and drinks high in fat, sugar and salt

NOT every day

For adults, teenagers and children aged five and over

! Most people consume snacks high in fat, sugar and salt and sugar sweetened drinks up to 6 times a day (Healthy Ireland Survey 2016). There are no recommended servings for Top Shelf foods and drinks because they are not needed for good health.

Needed for good health. Enjoy a variety every day.

Fats, spreads and oils

In very small amounts

Use as little as possible. Choose mono or polyunsaturated reduced-fat or light spreads. Choose rapeseed, olive, canola, sunflower or corn oils. Limit mayonnaise, coleslaw and salad dressings as they also contain oil. Always cook with as little fat or oil as possible – grilling, oven-baking, steaming, boiling or stir-frying.

Meat, poultry, fish, eggs, beans and nuts

2 Servings a day

Choose lean meat, poultry (without skin) and fish. Eat oily fish up to twice a week. Choose eggs, beans and nuts. Limit processed salty meats such as sausages, bacon and ham.

Milk, yogurt and cheese

3 Servings a day

5 for children age 9-12 and teenagers age 13-18

Choose reduced-fat or low-fat varieties. Choose low-fat milk and yogurt more often than cheese. Enjoy cheese in small amounts. Women who are pregnant or breastfeeding need 3 servings a day.

Wholemeal cereals and breads, potatoes, pasta and rice

3-5* Servings a day

Up to 7* for teenage boys and men age 19-50

Wholemeal and wholegrain cereals are best. Enjoy at each meal. The number of servings depends on age, size, if you are a man or a woman and on activity levels. Watch your serving size and use the Daily Servings Guide below.*

Vegetables, salad and fruit

5-7 Servings a day

Base your meals on these and enjoy a variety of colours. More is better. Limit fruit juice to unsweetened, once a day.

Сніданок

Сніданок для школярів — це, мабуть, найважливіша їжа протягом дня. Сніданок є не тільки першою їжею після тривалого сну, він допомагає концентруватися та є основою здорового харчування протягом дня. Хорошим варіантом сніданку є цільнозернова каша або каша з висівками та шматочками фруктів і молоком, апельсином або несолодким фруктовим соком, з пісним або підсмаженим цільнозерновим хлібом.

Обід

Обід має забезпечувати одну третину потреб вашої дитини в їжі протягом дня. Найпростіший та найефективніший спосіб спланувати здоровий другий сніданок — покласти в ланч-бокс один продукт із кожного рівня харчової піраміди: хліб, кашу, картоплю; фрукти та овочі; молоко, сир, йогурт; м'ясо, рибу та інші варіанти білка.

Сім кроків до здорового, різноманітного та цікавого ланч-боксу

- ✎ Включіть різноманітні продукти: борошняні вироби, протеїн, молочні продукти, фрукти та овочі.
- ✎ Намагайтеся урізноманітнити їжу кожного дня — ніхто не хоче їсти сандвіч із шинкою п'ять днів на тиждень!
- ✎ Кладіть різні види хлібу: піта, бублики, цільнозернові булочки, їх можна тримати в морозильнику.
- ✎ Ввечері приготуйте рис або пасту — їх можна додавати до салатів.
- ✎ Можна оформити ланч-бокси тематично, наприклад, італійський — для салату з пастою, мексиканський — для тортильї.
- ✎ Для холодних днів добрим буде домашній суп (у термосі), для більш теплої погоди кращими будуть салати. Ці страви містять необхідні вітаміни та мінерали.

- Дуже важливою є рідина — діти мають випивати до шести склянок рідини протягом дня. Найкращій варіант рідини — це молоко та вода. Заохотити дітей пити більше можна за допомогою соломинок та кольорових пляшечок.

MONDAY								
1 medium bread roll with chicken and lettuce	+		+	Handful of carrot sticks	+	Pot of low fat yoghurt	+	
TUESDAY								
Small pitta bread with tuna and sweetcorn	+		+	½ wholemeal scone	+		+	Carton of milk
WEDNESDAY								
2 tablespoons of pasta with 1 tablespoon of dried fruit	+		+	2 crackers with low fat cheddar cheese	+		+	Carton of unsweetened fruit juice
THURSDAY								
2 slices of bread with cooked ham and lettuce	+	Small container of fruit in its own juice	+		+	Yoghurt	+	
FRIDAY								
Tortilla wrap with chicken, sliced peppers and lettuce	+		+	Small tub of stewed fruit	+	6 cherry tomatoes	+	

Ресурси

- This five-day food planner gives simple ideas for your child's lunchbox. For more information, see www.safefood.eu
- Healthy Ireland www.healthyireland.ie

Ідеї, як заохотити дітей їсти більше фруктів та овочів

- ✎ Діти часто віддають перевагу фруктам, аніж овочам. Якщо діти їдять різні фрукти протягом дня, вони отримують всі необхідні вітаміни та мінерали.
- ✎ Візьміть дитину із собою у похід за покупками і дозвольте їй вибрати фрукти та овочі на власний смак. Так вона відчуватиме, що контролює те, що вона їсть і почуватиметься «дорослою».
- ✎ Діти люблять фрукти, які легко їсти, такі як мандарини, маленькі яблука та банани. Наповніть ними свій кошик!
- ✎ Часто діти віддають перевагу сирим овочам. Запропонуйте дитині палички моркви або огірка, помідора або іншого овочу як перекус. Їх можна завернути в папір та покласти у ланч-бокс. Можна сховати овочі, щоб заохотити дитину їх з'їсти. Натріть овочі для печені, супу або запіканки. Запропонуйте дитині солодкі овочі, наприклад, солодку кукурудзу та моркву замість овочів із сильним смаком, таких як капуста або пастернак.
- ✎ Додайте шматочки фруктів до каші на сніданок.
- ✎ Щоб зробити простий десерт для будь-якого перекусу протягом дня, змішайте шматочки яблука, банана або апельсина — дітям дуже сподобається такий салат. Можна його приготувати разом із дитиною.

Корисні веб-сайти

Інформація про здорове харчування для дітей, рецепти та харчову безпеку:

- ✎ Health Promotion
www.healthpromotion.ie
- ✎ Irish Food Board – Bord Bia (Рада з питань харчування)
www.bordbia.ie
- ✎ Ireland’s Seafood Development Agency (Агенція з питань морепродуктів) – Bord Iascaigh Mhara
www.bim.ie
- ✎ Irish Heart Foundation (Фундація хворих на серцеві хвороби)
www.irishheart.ie
- ✎ National Dairy Council (Національний комітет із питань молочної продукції)
www.ndc.ie
- ✎ Safefood, Food Safety Promotion Board (Рада з питань безпеки харчування)
www.safefood.eu
- ✎ Програма здорового харчування
www.fooddudes.ie
- ✎ Coeliac Society of Ireland (Товариство хворих на целиацію)
www.coeliac.ie
- ✎ Diabetes Association (Асоціація діабетиків)
www.diabetes.ie
- ✎ Health Service Executive (Служба охорони здоров’я)
www.hse.ie
- ✎ National Parents Council (Національна батьківська рада)
www.npc.ie
- ✎ Healthy Food for All (Здорова їжа для всіх)
www.healthyfoodforall.com

Здоров'я та гігієна

Зараз ваша дитина щоденно знаходиться в кімнаті, з багатьма чотири або п'ятирічними дітьми. В цьому випадку неможливо уникнути тісного контакту з ними, тому потрібно приділяти особливу увагу здоров'ю та гігієні.

Вам регулярно слід перевіряти **волосся на голові дитини** на наявність **вошей**. Остерігайтеся глистів. Негайно повідомте вихователя чи директора, якщо помітили щось на кшталт цього.

Хворі діти не повинні відвідувати школу. Вам також потрібно думати і про інших дітей в класі. Існують програма шкільного скринінгу та шкільна програма імунізації для дітей, які відвідують державні початкові школи.

Шкільні медичні огляди проводяться медсестрами та медпрацівниками на території школи. Директору школи заздалегідь повідомляють дату такого огляду, щоб батьків могли повідомити, а також вони мають право бути присутніми під час процедури. У дітей перевіряють слух та зір. На прохання батьків, або у разі необхідності, можуть також провести фізичний огляд.

Проблеми, виявлені при огляді, лікуються безкоштовно, якщо дитина є на обліку як державний пацієнт амбулаторно-поліклінічного відділення. Будь-яке подальше лікування (амбулаторне чи стаціонарне), що може виникнути з первинного направлення, надається безкоштовно як для державного пацієнта.

Вакцинація, що проводиться в рамках **Програми дитячої імунізації** безкоштовна для всіх дітей. Для проведення щеплень вимагається згода батьків дітей до 16 років.

Дітям, що відвідують початкову школу, також надаються **послуги стоматолога**. Огляд проводиться для учнів 2, 4 та 6 класів та, за потреби, їх направляють до місцевої стоматологічної клініки.

Ресурси

Health Service Executive
www.bit.ly/3EsP5ab

Прийом медикаментів

Якщо у вашої дитини наявні певні проблеми зі здоров'ям, такі як алергія, астма, епілепсія чи діабет, вам слід **повідомити про це дирекцію школи**. В них мають бути дані вашого сімейного лікаря (ПІБ та адреса). Якщо ж дитині потрібно регулярно вводити певні ліки, то повинні бути передбачені чіткі й зрозумілі заходи щодо їх введення.

Хоч в школах вчителі замінюють дітям батьків, все ж вони не зобов'язані регулярно давати дітям ліки чи контролювати їх прийом. Проте це не є проблемою, якщо вчителі готові на таке, мають дозвіл дирекції, письмову згоду батьків та пройшли відповідне навчання.

Зазвичай, вчителі щосили намагаються допомогти хворим дітям. Проте, зрештою, вони цього не роблять, якщо їхні дії будь-яким чином ставлять під загрозу безпеку та життя будь-якої опікуваної дитини.

Вас заохочують **надавати максимум підтримки та допомоги**, щоб школа могла влаштувати вашу дитину. Це може включати такі заходи як самоуправління (у разі такої необхідності та виключно після схвалення терапевтом) або під наглядом батьків. Якщо вчителям давали **ліки для введення у екстрених випадках**, наприклад, адреналін у разі анафілаксії, цей препарат має вводитись у найменшій дозі, тільки щоб забезпечити покращення стану до приходу медичного фахівця. Доза ні в якому разі не повинна бути такою, щоб вона могла нашкодити вашій дитині у разі неналежного введення. Таке підтвердження потрібно отримати у письмовому вигляді від лікаря вашої дитини, перш ніж школа погодиться тримати в себе такі «рятівні» ліки. За можливості краще використовувати ін'єкції типу EpiPen (шприц з адреналіном) а не ін'єкційні голки.

Якщо діти страждають на хвороби, що загрожують життю, батькам слід чітко й письмово описати, що дозволено і що заборонено в особливих надзвичайних ситуаціях, приділяючи особливу увагу ризикам для життя дитини.

Головні воші

Головні воші – типова проблема в початкових школах. Вони дуже легко передаються, оскільки ваша дитина щоденно знаходиться в класі чи на ігровому майданчику з великою кількістю інших дітей. На жаль, вони надзвичайно рухливі та можуть передаватися від однієї людини іншій при контакті головами.

Як дізнатися, що у вашої дитини є воші? Перша здогадка – дитина часто чухає голову. Щоб перевірити її наявність вошей, потрібно обережно оглянути волосся в області потилиці та за вухами. Найкращий спосіб знайти паразитів та їх яйця – провести по вологому пробору волосся **гребінцем з дрібними зубцями**, уважно шукаючи ознаки вошей. Оскільки головні воші не люблять світло, ви можете побачити тільки порожню шкарлупку їх яєць (гниди). Це маленькі білуваті овали, однакові за розміром, прикріплені до волосяних стрижнів.

Слід регулярно перевіряти голову дитини на наявність вошей. Якщо все ж їх виявили у дитини, про це слід повідомити вчителя та директора та негайно почати лікування. Всіх, включно з вами, іншими членами родини та шкільними друзями, слід перевірити на наявність цих паразитів. Це така реальність, що будь-хто може їх підхопити. Воші не вибирають тип волосся. Фактично, вони надають перевагу чистому, аніж брудному волоссю. Воші досить легко виводяться. Спеціальний лікувальний **лосьйон чи шампунь** можна купити в аптеці без рецепта лікаря.

Булінг

Булінг – проблема, з якою можуть зіткнутися деякі діти, що сильно занепокоює батьків та вчителів. Її вирішення потребує співпраці школи та батьків. Булінг буває фізичний, словесний чи емоційний та може здійснюватися групами осіб чи окремою особою.

В попередніх розділах чимало порад наголошували на важливості формування в дитини **незалежності та впевненості**. Також було наголошено на тому, що важливо розмовляти з дитиною та вислуховувати її. Це вагомі фактори, що допомагають дитині впоратися з ранніми нападами з боку хуліганів.

Дітям слід бути впевненими, щоб сказати **«ні»** гарним наполегливим тоном, якщо над ними глузують під час обіду чи стосовно їх особистих речей. Ті діти, які впевнені в своїх можливостях та зовнішньому вигляді, також, швидше за все, зможуть відмахнутися від глузувань та насмішок. Також вони повинні знати, що мають право розповісти про проблему дорослим. Діти-агресори зазвичай обирають дітей, які, як вони думають, будуть мовчати.

Формування самооцінки та тихого почуття впевненості є однаково важливим як для дитини-хулігана так і для потенційних жертв.

Чому деякі діти стають агресорами? Це може бути з різних причин, які включають:

- ✎ Дитина піддається булінгу з боку батьків чи братів/сестер вдома.
- ✎ Дитина почувається неповноцінною чи їй бракує впевненості.

- ✎ В дитини є відчуття тиску щодо досягнення успіхів.
- ✎ Дитині важко спілкуватися з однолітками й тому вибирають більш вразливих;
- ✎ Дитина занадто розбещена й вдома їй абсолютно ніхто не суперечить
- ✎ Деякі діти стають причетними до булінгу, виступаючи в ролі сторонніх спостерігачів або прихильників інших забіяк. Слід зазначити, що в цьому випадку вони однаково будуть винні в знуцанні.

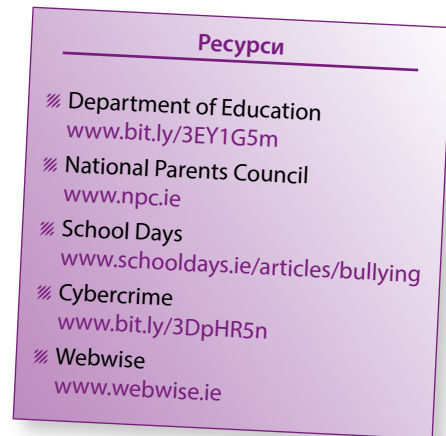
Якщо вже ваша дитина є забіякою, важливо визнати цей факт та допомогти їй це подолати. Однією з найважчих проблем, з якою зіштовхуються школи в боротьбі з булінгом, є змусити дитину (та батьків) визнати, що вони причетні до такого виду поведінки.

Що ж робити?

- ✎ Постарайтесь з'ясувати чи це **тимчасова реакція на щось**, що відбувається в житті дитини як, наприклад, народження іншої дитини, важка втрата чи стрес вдома.
- ✎ Поговоріть з дитиною і спробуйте пояснити їй, що відчувають її жертви. Допоможіть дитині з спілкуванням, запросивши інших однолітків погратися чи вийти на прогулянки. Проте, й самі не реагуйте в грубій формі. Стусани та словесна атака можуть погіршити ситуацію. Деякий час вам доведеться справлятися з цією проблемою.
- ✎ **Поговоріть з вчителем вашої дитини.** Побачите, що він охоче згодиться допомогти. Важливо, щоб ви разом з учителем мали однаковий підхід до проблеми.
- ✎ Діти-агресори часто страждають від нестачі впевненості. Не порівнюйте досягнення вашої дитини з іншими. **Хваліть безкорисливу, добру поведінку** за будь-якої нагоди.
- ✎ Потрібно привчати дітей до того, що інші мають **відмінності та їх потрібно приймати**. Якщо здається, що ваша дитина часто занадто критикує інших, допоможіть їй, вказуючи на позитивні риси інших.

Якщо дитина каже, що вона піддається булінгу

- ❖ Зберігайте спокій та не сприймайте це занадто близько до серця, незалежно від того, що ви при цьому відчуваєте. Ваша реакція може передати дитині почуття гніву чи розчарування і може стати контрпродуктивним. Діти, що піддаються цькуванню, часто мають відчуття провини чи вважають себе невдахами. Ви маєте пояснити, що вони ні в чому не винні і проблему можна вирішити.
- ❖ Навчання дитини тому, що вони мають право говорити «ні» та що вони мають впевнено себе поставити допоможе впоратися багатьма ситуаціями. Встановіть правило розповідати та говорити про проблему.
- ❖ Говоріть з вчителем. Булінг – приховане явище і вчителю інколи важко це помітити, коли в класі під 30 учнів. Вчителі потребують допомоги батьків, щоб вирішувати цю проблему.
- ❖ Якщо булінг має фізичний характер, не кажіть дитині, щоб давала здачі. Школи не можуть заохочувати дітей до насильства та поради вирішувати проблему йдучи на конфлікт тільки спантеличать дитину. Також, радити вразливій дитині давати здачі означає змушувати її робити неможливе. Це тільки посилить відчуття невдачі, коли вона зрозуміє, що не може цього зробити.
- ❖ Діти можуть бути вразливими та можуть **потребувати допомоги, щоб соціалізуватися**. Це можна зробити запросивши інших дітей погратися та заручившись допомогою інших батьків.

3

- ⌘ Важливо говорити дитині, що деякі ситуації неможливі і безпека має бути перш за все. Порадьте їй, що у випадку погроз в її бік, слід піти геть і розповісти про це . В цій ситуації важливо **хвалити дитину за правильні дії**.
- ⌘ З деяких дітей можуть глузувати через погану особисту гігієну чи звички. Якщо проблема в цьому, то це вирішується з вашою допомогою.
- ⌘ З віком проблемою для дітей може стати **кібербулінг**. На сайті www.webwise.ie. Знаходиться багато корисної інформації та частих запитань стосовно цього.

Імовірні знаки, що дитина є жертвою булінгу

Дитина може:

- ⌘ Мати погану успішність в школі.
- ⌘ Мати незрозумілі синці чи подряпини та може ухилятися від відповіді, коли її про це питають.
- ⌘ Почати знущатись над іншими дітьми в сім'ї.
- ⌘ Неохоче йти до школи чи йти з неї.
- ⌘ Часто приходити додому з порваними книжками чи одягом, або й без них.

Міжкультурність

Вчителі усвідомлюють, що школа відіграє важливу роль у формуванні в дітей позитивного ставлення до людей з іншою культурою, релігією, іншим етнічним походженням чи кольором шкіри. Зокрема, вчителі усвідомлюють необхідність розвивати та впроваджувати антирасистську політику, а також пропагування міжкультурності в школах.

Дорослі та діти, що опиняються в новому культурному середовищі, можуть зіткнутися з певним ступенем культурного шоку. Діти можуть прагнути розуміти та вільно володіти англійською мовою. Вчителі можуть заохочувати дітей з інших країн підтримувати тісний зв'язок з їх власною культурою та мовою і, в той же час, вивчати Ірландську культуру та мову.

Вчителі намагаються залучати батьків до навчання своїх дітей, що є представниками національних меншин. У всьому світі практика виховання дітей та очікування щодо дітей різна. Відкрита розмова вчителів з батьками може запобігти.

Виникненню непорозумінь і є корисною для всіх зацікавлених осіб. Батьки також можуть розглянути можливість залучити своїх дітей брати участь у позашкільних заходах, як грати в футбол, баскетбол, суспільні ігри чи плавання.

Ресурси

- ✎ Living in Ireland
www.livinginireland.ie
- ✎ Show Racism the Red Card
www.theredcard.ie
- ✎ Jesuit Refugee Service Ireland
www.jrs.ie
- ✎ National Youth Council of Ireland
www.intercultural.ie
- ✎ Office for the Promotion of Migrant Integration
www.integration.ie
- ✎ Irish Human Rights and Equality Commission
www.ihrec.ie
- ✎ Department of Education
www.bit.ly/31ANnVQ
- ✎ English as an Additional Language
www.pdst.ie/primary/literacy/EAL

Батьків активно заохочують брати участь в шкільному житті та сприяти класній діяльності. Вони можуть допомогти дітям пізнавати багатства й різноманіття їхньої культури більш практичним способом – через оповіді, пісні, танці, готування їжі чи обговорення географії та історії країни.

Батьків також можуть заохочувати брати участь в різних видах діяльності, наприклад, парне читання, що сприятиме розвитку навчальних програм та покращенню міжкультурних відносин. Інші шляхи для участі батьків в шкільному житті дітей є залучення їх до батьківських комітетів, спортивних тренувань чи шкільних поїздок. Школа також може допомогти підібрати **курси англійської мови** батькам, що нею не розмовляють.

Кожна дитина має право відчувати себе захищеною від глузувань, погроз, словесного чи фізичного насильства. Будь який прояв расизму буде вирішуватися так, як і інші форми неприйнятної поведінки. З дітьми з такою поведінкою будуть проводитися консультативні бесіди, водночас, ті діти, що постраждали від такої поведінки матимуть підтримку.

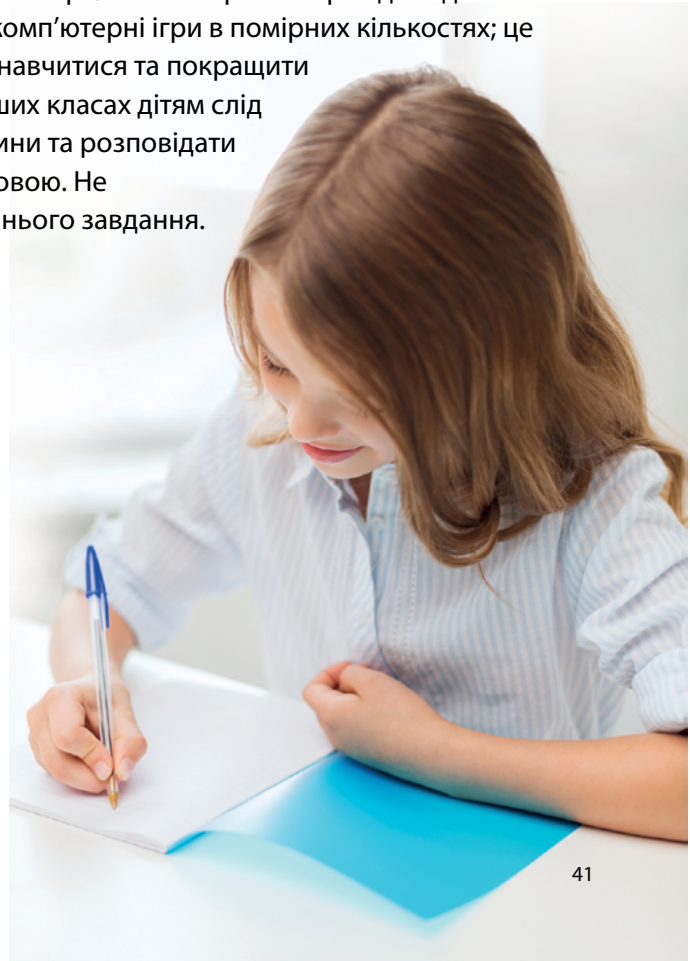

Домашнє завдання

Політика стосовно домашніх завдань в школах різниться. Якщо ж у вашій школі передбачаються домашні завдання, слід завчасно встановити наступний розпорядок дня:

- ✎ Встановіть спокійний регулярний час.
- ✎ Дитині має бути комфортно сидіти.
- ✎ Час, відведений на домашнє завдання, має включати виконання як письмової так і усної частини. Усна робота, особливо на ранніх етапах школи, може об'єднувати те, вивчається як на ірландській, так і на англійській мовах.
- ✎ Заохочуйте дитину зберігати книжки та копії в чистоті та порядку.
- ✎ Якщо дитина займається самостійно, майте змогу допомогти їй та проявляйте зацікавленість тому, що вона робить. При будь-якій нагоді хваліть зусилля дитини.
- ✎ Якщо в дитини постійно виникають проблеми з домашнім завданням, зв'яжіться з вчителем та обговоріть ці труднощі.
- ✎ Якщо з якихось причин виконання домашнього завдання неможливе, повідомте про це учителя.

В останні роки точилося багато суперечок щодо впливу телевізора/комп'ютерних ігор і т.д. на дітей. В реальності, більшість дітей дивляться телевізор чи грають в комп'ютерні ігри в помірних кількостях; це досить непогано. За допомогою телевізора можна багато чого навчитися та покращити мову. Не дозволяйте їм дивитись те, що їм не підходить. В старших класах дітям слід знати, що відбувається у світі, тому заохочуйте їх дивитися новини та розповідати їх. Це додасть їм загальних знань та вдосконалив володіння мовою. Не дозволяйте дітям дивитися телевізор під час виконання домашнього завдання.

Спілкування у форматі сім'я-школа

Для того, щоб школа робила для вашої дитини тільки найкраще, дуже важливо встановити хороший зв'язок з домом. Батьки є основними вихователями своїх дітей і їхня співпраця та підтримка важлива для школи.

В кожній шкільній установі є свій спосіб комунікації з батьками й використовується той, що найповніше задовольняє свої потреби й потреби батьків.

Для загальної інформації батькам через дітей інколи видаються повідомлення чи інформаційні брошури. Важливо, щоб ви регулярно перевіряли портфель дитини на наявність таких повідомлень. Якщо не перевіряти, дитина може їх надати тоді, коли вони вже стануть не актуальними!

На певних етапах навчального року вчителі проводять батьківські збори. Їх важливо відвідувати, щоб бути в курсі навчального прогресу дитини. Також важливо, щоб дитина бачила, що ви зацікавлені в її навчанні. Більшість початкових шкіл мають веб-сайт - регулярно його перевіряйте для оновленої інформації.

Кожна школа повинна підготувати кодекс поведінки. Директор школи поширює копії кодексу та залучає батьків до співпраці з забезпечення його дотримання.

Якщо ваша дитина має певну проблему, важливо, щоб ви говорили про це вчителю. Сімейні стреси, спричинені хворобою, появою нової дитини, важкою втратою чи розлука з кимось можуть призвести до того, що дитина почне погано поводитись в школі чи стане замкненою. Буде несправедливо очікувати від вчителя вирішувати цю проблему, якщо він не знає, що така вона присутня. Повідомивши його, ви дозволите вчителю допомогти справитися з проблемою та запобігти біді.

Дирекція школи

Керівництво школи – це група осіб чи особа, призначена патроном для управління школою. Патрон – особа, що засновує школу та визначає її характер. Деякі патрони конфесійні (наприклад, при церквах), коли інші є багатоконфесійними.

До складу керівництва школи входять представники батьків, вчителі, опікуни, директор та спільнота.

Детальніше про керівництво школи можна дізнатися за посилання www.gov.ie/en/organisation/department-of-education/.

Для тих, хто прибув в Ірландію нещодавно

В Ірландії всі діти мають право на безкоштовну початкову та середню освіту. Згідно з [Законом про освіту, виданому в 2000 році](#), освіта в Ірландії є обов'язковою для дітей віком від 6 до 16 років, або до тих пір, поки учень не завершить три роки другого рівня освіти (середньої освіти). Загалом, діти, яким на 1 вересня навчального року виповнилося не менше чотирьох років, приблизно до 12 років відвідують початкову школу, а діти, приблизно від 12 до 18 років, відвідують середню школу school.

Як записати дитину до початкової школи

Якщо ви хочете записати свою дитину до місцевої школи, зв'яжіться з директором по телефону та призначте з ним зустріч. Не навідуйтеся до школи без попереднього запису. Якщо ж ви не впевнені, що у вас достатній рівень володіння англійською для розмови з директором, ви можете взяти з собою друга на допомогу. При першій зустрічі ви можете попросити директора, щоб вашу дитину зарахували. Заява на зарахування до школи має бути в письмовому вигляді. Якщо є форма заявки, слід її заповнити для подачі.

Якщо в якійсь школі відмовляються зараховувати дитину, вам повинні надати копію прийнятого рішення в письмовому вигляді, де зазначаються також причини відмови. Згідно з [Розділом 29 Закону про освіту від 1998 року](#), батьки мають право на апеляцію проти рішення відмовити у зарахуванні дитини до школи.

Служба соціального забезпечення освіти Tusla (агентство у справах дітей та сімей) може надати вам допомогу отримати місце для дитини в школі, де спроби його забезпечити були невдалими. При розгляді будь-якої подібної справи, Tusla вимагатиме копії листувань з відповідними школами. Більше інформації можна отримати безпосередньо в Tusla, напряму зателефонувавши до їхнього Національного офісу 01 7718500; електронною поштою info@tusla.ie чи відвідавши їхній веб-сайт www.tusla.ie.

Якщо вашу дитину зарахували до школи, директор вимагатиме від вас наступну інформацію:

- ✦ ПІБ, вік та національність дитини;
- ✦ Ваші ПІБ, адресу та контактний номер телефону, у випадку, якщо, наприклад, дитина захворіє;
- ✦ Інформацію стосовно наявності певних медичних проблем у дитини, таких як астма/епілепсія, про які керівництво повинне знати у випадку, якщо дитині стане погано під час перебування в школі.
- ✦ Яку освіту дитина здобула на сьогоднішній день;
- ✦ Чим особливо цікавиться дитина (музика, мистецтво, спорт);
- ✦ Чи дитина хоче брати уроки релігійної освіти та/або брати участь в релігійних обрядах; та/або
- ✦ Чи є у неї особливі потреби.

Чи є різні типи шкіл?

Звісно, початкова школа може базуватися на певному релігійному етосі (характері), наприклад, **римо-католицька церква, церква Ірландії чи іслам**. Такі школи як «**Виховуємо разом**» дотримуються багаторелігійної позиції. Більшість шкіл викладають навчальну програму англійською. Деякі ж школи, відомі як «**Gaelscoileanna**», викладають державною мовою Ірландії – ірландською. Одногендерні школи виховують дівчат окремо від хлопців, в той час коли в інших школах вони навчаються разом. Також слід зазначити, що деякі початкові школи є молодшими школами, де навчаються учні від молодшого віку до 2-го класу, тоді як інші школи є загальноосвітніми, для учнів від молодшого віку до 6-го класу.

Відвідування

Як тільки дитину зарахували до школи, вона повинна відвідувати її щодня. Це ваша відповідальність. Ірландський закон вимагає, щоб **ви повідомляли** школу про відсутність дитини на уроках через хворобу чи інші причини, а також чому дитина запізнилася чи чому їй раніше потрібно піти.

Зміст листа повинен бути наступним: (ПІБ) був відсутній у школі вчора (дата) через/з (причина). Підпис (ПІБ).

Шкільні будні

Шкільний день триває **5 годин 40 хвилин**. Зазвичай заняття починаються між 8.45 та 9.30 ранку. Школи відчинені з понеділка по п'ятницю. Шкільний день молодших учнів може закінчитися годинаю раніше, аніж у старших. У навчальний день зазвичай є ранкова та обідня перерви. Переконайтеся, що в дитини є їжа та напої для цих перерв. Слід проконсультуватися з директором щодо вимог до їжі та напоїв. Варто взяти до уваги, що деякі школи встановили «дні здорового харчування», тоді як інші можуть забороняти вживання деяких продуктів, наприклад, картопляні чіпси, газовані напої. Краще запитайте директора чи вчителя стосовно цього, якщо ви не впевнені.

Шкільні підручники

Якщо ви не можете дозволити собі оплатити повну вартість шкільних підручників, запитайте директора, чи можуть вони допомогти їх придбати. Відділ освіти надає школам **щорічні гранти**, спрямовані на допомогу у оплаті певної частини за деякі підручники.

Підтримка у вивченні англійської мови

Станом на сьогоднішній день досвід показав, що молодші діти вивчають англійську дуже швидко. Вважається звичною практикою садити дітей, навіть якщо ті лише трохи розмовляють цією мовою, в один клас з однолітками. Відділ освіти надає **додаткову освітню допомогу**, щоб школи могли давати додаткові уроки англійської мови дітям, яким її бракує.

Дисципліна

Тілесні покарання не застосовуються в ірландських школах. Це незаконно. В кожній школі є дисциплінарний кодекс, в якому окреслені всі санкції, що можуть застосовуватися.

Шкільний етос (характер)

Ірландські початкові школи пропагують толерантність, взаємоповагу та розуміння **культурного, етичного, расового, соціального та релігійного різноманіття**. Також вони пропагують відмінності в міжкультурному суспільності в реальному часі. Прославляння міжкультурного різноманіття є важливою складовою шкільного життя, що особливо передається через музику, мистецтво, танці та історію. Школа – це багатокультурне середовище. Тут поважають етнічне походження чи релігійні вподобання кожної дитини. Очікується. Що всі діти будуть поважати інших у школі school.

Канікули

Звісно під час канікул дитина може забути дещо з того, що вивчила з англійської в школі. Тому, важливо подбати про те, щоб в неї була можливість щодня використовувати цю мову, читати на ній чи щось слухати. До прикладу, можна було б:

- ✎ Дивитися телевізійні програми й потім вам про них розповідати;
- ✎ Читати вам вголос книжку;
- ✎ Запитувати про певні речі в магазині; чи
- ✎ Вести щоденник з малюнками й робити записи протягом канікул.

Хоч вивчення дитиною англійської мови є важливим, так не слід забувати й рідну мову. Використовуйте будь-яку нагоду використовувати рідну мову при розмові з дитиною та розповідайте їй про рідну країну.

Соціальне підприємство «Mother Tongue» спільно з Школою освіти при коледжі Трініті створили коротенькі відеоролики про те, як сім'ї можуть допомагати маленьким дітям з їхньою грамотністю, обчисленням та творчістю. Відео доступні на чотирьох мовах (арабській, бразильській, португальській, польській та румунській), а також на англійській. Їх можна переглянути на сайті www.bit.ly/322AVxX.